

190

Zweites Siegel

2. Hälfte 14. Jh.

U.: SIGILLVM BVRGENSIVM DE STAVRIA

ältester Beleg: auf Urk. von 1369 StaatsA Hamburg

Vorl.: StaatsA Hamburg; StadtA Stralsund

Lit.: Bergh van den, S. 95; Hagedorn, S. 41; Fliedner,
S. 68, 71

De Stadszegel van Stavereen.

189

Ältestes Siegel

1. Hälfte 13. Jh.

U.: SIGIL(LVM) BVRGENSIV(M) . . . A

ältester Beleg: an Urk. von 1246 StadtA Lübeck

Vorl.: StadtA Lübeck; Corpus Sigillorum Neerlandico-
rum, Nr. 625

Lit.: Bergh, L. PH. C. van den, Beschrijving der vroegere
nederlandsche Gemeentezegels (1878), S. 95; Corpus
Sigillorum . . . , S. 62; Hagedorn, S. 13; Vogel, S. 468,
486; Heinsius, S. 62, 131, 143; Fliedner, S. 86f.

terwijl door haar zwijgen de litanie uit Wolbodo's psalterium in Utrecht de sluitsteen vormt. Niemand immers zal het bedenken, dat deze drie bronnen elkaar door afstand in tijd en ruimte zouden hebben kunnen beïnvloeden. Patrociniumonderzoek moge dan een hulpwetenschap zijn, in sommige – gelukkige – gevallen wil het ook wel eens helpen. Wij menen op deze wijze onder andere twee bisschoppen aan de Utrechtse prelatenlijst voor de 9e eeuw te hebben toegevoegd nl. S. Odulphus uit Oirschot en Altfred uit S. Amand. Het volmaaktst denkbare sluitstuk¹ om de stelling, dat het Paasnachtverhaal over Fredericus en Odulphus in bredere kringen

87

*V. Bruggen
Lamp de
Heiligeweg*

Zegel van Staveren, 2e helft van de 14e eeuw. 'SIGILLVM BVRGENSIVM DE STAURIA' 1369. Stadsarchief Hamburg.

ook hier moet hebben voortgeleefd letterlijk te 'bezegelen', is Staverens stadszegel van 1369. Verbeelde een ouder exemplaar alleen een onbemand schip, hier wordt duidelijk de afvaart van de engel en Odulphus door goddelijk ingrijpen – de hand uit de wolk – ons voor ogen gesteld! Men vraagt zich dan wel af hoe ooit zonder de Evesham-kroniek deze zegelvoorstelling aan een betrouwbare interpretatie had moeten komen.

Vervolgen wij onze oostelijke route nu verder dan levert Quedlinburg het bewijs, dat grote abdijen, bisschoppen en wereldlijke machthebbers achter de meeste middeleeuwse relikentranslaties zijn te zoeken.

¹ H. Ewe, *Schiffe auf Siegeln*, Rostock, 1972, Nr. 190, S. 196.

Afdruk van het tweede zegel van Staveren

